

MESTNE FACE

Rok Zavrtnik, kulturnik in založnik

Kulturnik, založnik, oster kritik aktualne politike in aktivist. Je tisti, ki bdi nad sanjajočimi knjigami v hiši na Trubarjevi cesti, direktor založbe Sanje ter prvo ime ekipe, ki že štirinajst let pripravlja istoimenski festival domišljije in ustvarjalnosti.

✦ Živa Rokavec

Ljubljanske ulice so prejšnji večer napolnili pozdravni akordi letošnjega festivala Sanje. Po mestnem središču se je v glasbeni povorki sprehodilo osemdeset glasbenikov iz dvajsetih držav, združenih v World Hysteria Orchestra, in napovedalo že štirinajsto izvedbo tradicionalnega festivala domišljije in ustvarjalnosti. **Festival Sanje** se je pred štirimi leti iz prestolnice preselil v Medano, kjer bodo od četrтка do sobote tudi letos gostili vrhunske glasbenike in pesnike. Prvo ime ekipe, ki se vsako leto podpiše pod festival, je **Rok Zavrtnik**. Sogovornik brez dlake na jeziku, ki na vprašanja odgovarja premišljeno, a vedno z neposrednimi besedami.

Od Metelkove do Protestivala

»Moja ljubezen do knjig izhaja že iz otroštva, iz časa pravljic. Imel sem to srečo, da so mi starši omogočali branje in me spodbujali pri tem. Žal danes številni otroci nimajo te možnosti, kar jih lahko prikrajša za pomembne priložnosti,« obdan s knjigami v **Hiši sanjajočih knjig** pripoveduje Zavrtnik. Nekoč študent filozofije in primerjalne književnosti na ljubljanski filozofski fakulteti, danes direktor za-

ložbe in **festivala Sanje**. »S festivalom smo želeli približati kulturo ljudem in ljudi kulturi. Nismo jim želeli ponuditi zgolj zabave, temveč prispevati, da se vzpostavljajo kot svobodni posamezniki, ki se smejo spraševati o svoji vlogi v kulturi in družbi,« o festivalu, ki gradi most med literaturo, glasbo in aktivizmom, pojasnjuje sogovornik.

Je oster kritik politike in stanja v kulturi. »Pred desetimi leti se je začela pospešena gonja proti vsakršni neodvisnosti, posebno še proti svobodni misli in ustvarjalnemu delu. Gre za težnjo, ki je kapitalizmu od nekdaj lastna, njen končni cilj pa je kolonizacija, razlastninjenje in zadolžitev vsega in vseh – ne le delavcev, ampak celotnih ljudstev in naravnih bogastev. Onemogočanje neodvisne misli, domišljije in razvoja človeškega potenciala je prvi pogoj za uresničitev tega cilja,« pravi Zavrtnik in kot primer »domoljubja« slovenskih politikov navede obdavčitev knjige in avtorskega dela. »Na enem najmanjših nacionalnih trgov na svetu sta danes med najbolj obdavčenimi na svetu, elektronske knjige pa so, v skladu z evropsko direktivo, izrecno obdavčene po najvišji stopnji. Medtem ko se umetniki, novinarji in založniki danes borijo za preživetje, sem, denimo, kot mulec za esej, objavljen v tedaj opozicijski Novi reviji, prejel znesek, primerljiv s takratno mesečno plačo,« se spominja Zavrtnik.

V začetku devetdesetih se je vključil v Mrežo za Metelkovo ter aktivno sodeloval pri vzpostavitvi Metelkove kot avtonomne cone umetnosti. »Metelkova danes gosti neverjetne projekte, na kar smo lahko ponosni, je pa daleč od

tega, kar še lahko postane,« je prepričan založnik, ki je aktivizem nadaljeval tudi kot eden pobudnikov prvega Protestivala. Ta je decembra pred tremi leti na ljubljanskih ulicah združil množico protestnikov. »Mislim, da je Protestival sprožil premik v zavedanju, da se lahko z odlično organizacijo in konceptom uspešno zoperstavimo oblastem,« posledice miroljubnih protestov ocenjuje Zavrtnik in kljub kritikam ostaja optimističen glede prihodnosti. »Mladim zaupam. Dovolijo si govoriti svojo govorico in s tem izstopati. So svobodni, kar je prvi pogoj, ki mora biti izpolnjen, da lahko gradiš rešitve.«

Ko ni vpet v vsakdan, pleza

Trenutno je na njegovi polici odprtih več knjig. Navdušuje se nad Revolucijo ekscentričnega britanskega zvezdnika Russila Branda, končuje avtobiografijo Nelsona Mandele z naslovom Dolga pot do svobode, vedno znova pa bi lahko prebiral vrstice, ki jih je zapisal Fran Milčinski. Sočasno bere več knjig, a hkrati priznava, da ni preveč vesten bralec. »Žal številne knjige preberem z zamudo, šele nekaj časa po tem, ko so izšle. Naša glavna urednica Tjaša (Koprivec, op. a.) je veliko skrbnejša, izredna bralka in za vzor,« pravi.

Ko ni med knjigami in vpet v tok obveznosti vsakdana, skuša najti čas za plezanje. Želi si, da bi bilo takšnih trenutkov v naravi več, saj zdrav duh v zdravem telesu zaradi številnih obveznosti vse teže vzdržuje. »Napaka mnogih je, da pozabijo na svet zunaj dela, izgubijo stik z zemljo. Vendar prav ta stik daje človeku ravnotežje. Plezanje je že od nekdaj moja velika ljubezen.« x

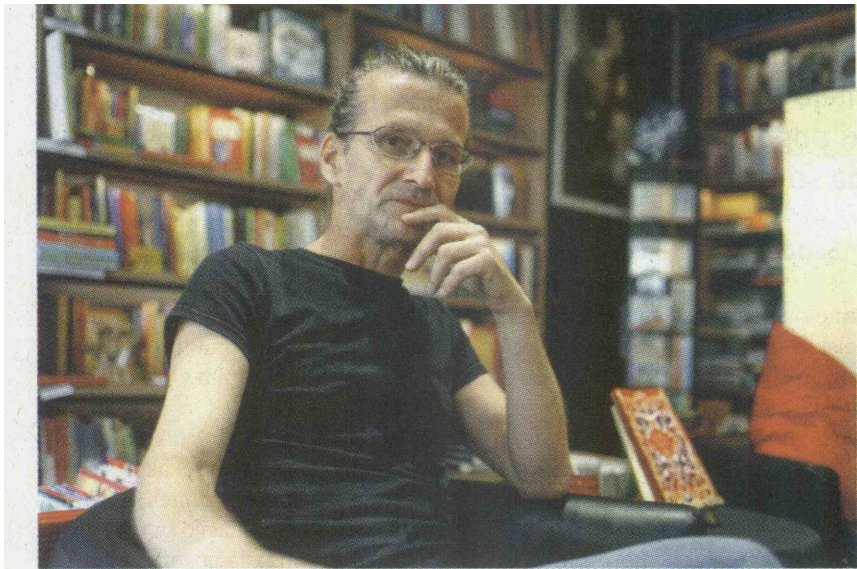
Page: 9

Reach: 112000

Country: SLOVENIA

Size: 404 cm2

2 / 2

Vedno znova bi lahko prebiral vrstice, ki jih je zapisal Fran Milčinski, pravi **Rok Zavrtnik**. 📷 Luka Cjuha

*S festivalom smo želeli
približati kulturo ljudem
in ljudi kulturi.*

Rok Zavrtnik, direktor založbe
in festivala **Sanje**